

รูปแบบการจัดการกองทุนหมู่บ้านบ้านไพรปวน ตำบลศรีภูมิ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

The Model of Fund Management of Baan Sai Pwan Village, Sri Phum Sub-District, Krasang District, Buriram Province.

ยุพาภรณ์ บัณฑิตพัฒนา¹ นริรัตน์ เถาะงามเอี่ยม² รัชดาพร โปตรัมย์³
ดวงใจ อุดมมะ⁴ อัญญา มธุระเมธา⁵ ผกามาศ มูลวันดี⁶

^{1,4} นักศึกษาหลักสูตรบัญชีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
yupaponbanditput@gmail.com

⁵ อาจารย์ประจำหลักสูตรนิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

⁶ อาจารย์ประจำหลักสูตรบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน และรูปแบบการจัดการกองทุนหมู่บ้านบ้านไพรปวน ตำบลศรีภูมิ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านบ้านไพรปวน จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านบ้านไพรปวน ตำบลศรีภูมิ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ มีดังนี้ 1.1) ด้านการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน พบว่า คณะกรรมการไม่มีความรู้และความสามารถในการจัดทำงบการเงิน ส่งผลให้การจัดทำงบการเงิน ณ วันสิ้นปีต้องใช้ระยะเวลาในการจัดทำนาน และ 1.2) ด้านสมาชิกพบว่า การนัดประชุมสมาชิกกองทุนหมู่บ้านเข้าประชุมไม่ครบทุกคน และสมาชิกกองทุนทุกคนต้องสมัครมาปนกิจเพื่อเป็นหลักค้ำประกันของผู้กู้ยืมเงิน และ 2) รูปแบบการจัดการกองทุนหมู่บ้านบ้านไพรปวน มีขั้นตอนดังนี้ 2.1) การสร้างจิตสำนึกและกระบวนการเรียนรู้ของประชาชนร่วมกัน 2.2) การเลือกสรรคนดี มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์เป็นคณะกรรมการ 2.3) การจัดทำระเบียบข้อบังคับ โดยคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านร่วมกันจัดทำระเบียบข้อบังคับหลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนของตนเอง 2.4) การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง คณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านจะต้องร่วมกันดำเนินการตามระเบียบข้อบังคับที่วางไว้ 2.5) การขอรับเงินจากรัฐบาลเพื่อปล่อยเงินกู้ให้กับสมาชิกของกองทุนหมู่บ้าน 2.6) การจัดสรรเงินกู้ให้กับสมาชิก สำหรับสมาชิกที่ผ่านการตรวจสอบเอกสารที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน 2.7) รับชำระเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยจากสมาชิกพร้อมทั้งนำส่งธนาคาร 2.8) จัดสรรกำไรสุทธิประจำปี และ 2.9) คณะกรรมการจัดทำงบการเงิน ณ วันสิ้นปี

คำสำคัญ : รูปแบบ การจัดการ กองทุนหมู่บ้าน การบริหารจัดการกองทุน

ABSTRACT

This research aimed to examine problems and obstacles in progression and form of fund management of Baan Sai Puan village, Sri Phum sub-district, Krasang district, Buriram province. The data were collected from 15 fund committees of Baan Sai Puan village. The research instruments were interview and focus group discussion. The results revealed that 1) Problems and Obstacles in fund progression of Baan Sai Puan Village, Sri Phum sub-district, Krasang district, Buriram province were as follows: 1.1) Regard to the management of village funds, it was found that the fund committees lack knowledge and ability in terms of making financial budget which affects the making of financial budget at the end of the year requires a longer period of making and 1.2) Regard to the membership, it was found that the meeting of village fund members was not attended by every member and every member of the fund must apply for a cremation as a collateral of the borrower, 2) The form of fund management of Baan Sai Puan village has procedures as follows: 2.1) Creating consciousness and learning process of people together, 2.2) The fund committees should be selected according to the knowledge and experience, 2.3) For the regulations, the committees and members of the village fund help make orders, rules and procedures of the fund management of the village and community, 2.4) Regarding the establishment of village and community funds, all committees and members must the regulations, 2.5) Requesting money from the government in order to lend members of the village fund, 2.6) Loan allocation to members who have completed required documents 2.7) Principal plus interest collection from members and send to the bank. 2.8) Allocated annual net income and 2.9) the fund committees make the financial budget at the end of the year.

Keywords: Model, Management, the village, Fund, Fund Management

1. บทนำ

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เป็นกองทุนหมุนเวียนประเภทเพื่อการกักตุน ซึ่งถือเป็นเงินนอกงบประมาณของรัฐบาลดำเนินงานมาตั้งแต่ปี 2544 โดยรัฐจัดสรรงบประมาณ เพื่อจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กองทุนละ 1 ล้านบาท โดยให้ประชาชนร่วมกันบริหารจัดการกองทุนด้วยตนเอง ส่วนหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ให้คำปรึกษาและแนะนำเท่านั้น กองทุนหมู่บ้านมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนสำหรับการลงทุน เพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ เพิ่มรายได้ และลดรายจ่าย หรือสำหรับการส่งเสริมและพัฒนาไปสู่การสร้างสวัสดิภาพ สวัสดิการ หรือประโยชน์ส่วนรวมอื่นใดให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง รวมถึงเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียน เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเร่งด่วนสำหรับประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง และลดการกักตุนเงินนอกระบบของประชาชน โดยทำให้กลุ่มคนที่ไม่สามารถเข้าถึงบริการทางการเงินเชิงพาณิชย์ในระบบ (Formal financial services) เนื่องจากไม่มีรายได้เพียงพอและส่วนใหญ่ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้สามารถเข้าถึงสินเชื่อสำหรับประชาชนระดับฐานรากได้มากขึ้น อันเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ พัฒนาคุณภาพชีวิต และบรรเทาปัญหาความยากจนของประชาชน รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ สู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2558 : 1)

ในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจะมีความแตกต่างจากโครงการอื่น ๆ โดยการจัดตั้งคณะกรรมการของกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 9 - 15 คน ซึ่งมาจากการคัดเลือกกันเองโดยการจัดเวทีชาวบ้าน เพื่อให้ได้บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และมีความรับผิดชอบ เป็นคณะกรรมการ ส่วนข้าราชการจะทำหน้าที่คอยสนับสนุนการดำเนินงาน คือ คณะกรรมการกองทุนมีบทบาทในการบริหารจัดการ ช่วยกันดูแลรักษาเงินของกองทุนให้เกิดประโยชน์ ป้องกันการนำไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือพวกพ้อง ซึ่งการที่จะบริหารกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ หากพิจารณาในแง่ของโครงสร้างอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุน ถือว่าเป็นการเปิดโอกาสให้หมู่บ้านและชุมชนได้ใช้ทรัพยากรบุคคล ที่มีศักยภาพเข้ามาทำงานร่วมกัน เพื่อหมู่บ้านหรือชุมชนของตนเอง (กัญญาภักดิ์ มาตรา, 2556 : 1-2) ซึ่งการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านดังกล่าว รัฐบาลมีความคาดหวังว่าจะต้องเป็นนโยบายที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและประสบผลสำเร็จในวัตถุประสงค์ ดังนั้น คณะกรรมการกองทุนและประชาชนที่เป็นสมาชิกกองทุนต้องมีความพร้อมด้านความรู้ ความเข้าใจ มีความสามารถและ การเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งจะประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ มากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับพื้นฐานการบริหารจัดการที่ดีของกองทุน หากการบริหารจัดการกองทุนเป็นไปโดยไม่มีประสิทธิภาพ คณะกรรมการขาดความรู้ ความเข้าใจ สมาชิกไม่มีส่วนร่วม ขาดความโปร่งใสและเป็นธรรมในการดำเนินงานก็จะทำให้เป็นปัญหาในการดำเนินงานที่ขาดประสิทธิภาพไม่สามารถบรรลุประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์หรือเจตนารมณ์ตามนโยบายของรัฐบาล (ตรอน นิลยกานนท์, 2550 : 3-4) และการมีรูปแบบการจัดการกองทุนหมู่บ้านที่ดี จะส่งผลให้คณะกรรมการสามารถบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และทำให้การดำเนินชีวิตของประชาชนในชุมชนดียิ่งขึ้นด้วย

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะผู้วิจัยจึงศึกษารูปแบบการจัดการกองทุนหมู่บ้านบ้านไทรพวน ตำบลศรีภูมิ อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลลัพธ์ที่ได้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทาง

ให้กับคณะกรรมการและผู้นำชุมชนในการวางแผนและพัฒนาการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน
ในชุมชนให้มีระบบการจัดการที่ดี มีประสิทธิภาพมาก และมีความสอดคล้องตรงตามวัตถุประสงค์ของ
กองทุนหมู่บ้าน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน บ้านไทรปวน
ตำบลศรีภูมิ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

2.2 เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการกองทุนหมู่บ้านบ้านไทรปวน ตำบลศรีภูมิ อำเภอกระสัง
จังหวัดบุรีรัมย์

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การสัมภาษณ์ โดยคณะผู้วิจัยสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายจำนวน 15 คน ประกอบด้วย
ประธาน รองประธาน เลขานุการ และกรรมการกองทุนหมู่บ้านเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการ
ดำเนินงาน ซึ่งคณะผู้วิจัยได้อ่านคำถามแต่ละข้อ พร้อมทั้งกรอรายละเอียดแทนกลุ่มเป้าหมาย โดย
ใช้ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ประมาณ 10 นาทีต่อคน

2. การสนทนากลุ่ม โดยคณะผู้วิจัยได้นัดหมายให้กลุ่มเป้าหมายจำนวน 15 คน
ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน เลขานุการ และกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มารวมตัวกัน ณ บ้าน
ผู้ใหญ่บ้านบ้านไทรปวน เพื่อซักถามข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการและรูปแบบการจัดการกองทุนหมู่บ้าน
เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ตรงประเด็น และนำข้อมูลที่ได้มาสร้างเป็นรูปแบบการจัดการกองทุนหมู่บ้าน
บ้านไทรปวน

4. ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน บ้านไทรปวน
ตำบลศรีภูมิ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ มีดังนี้ 1.1) ด้านการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน พบว่า
คณะกรรมการไม่มีความรู้และความสามารถในการจัดทำงบการเงิน ส่งผลให้การจัดทำงบการเงิน ณ
วันสิ้นปีต้องใช้ระยะเวลาในการจัดทำนาน และ 1.2) ด้านสมาชิก พบว่า การนัดประชุมสมาชิกกองทุน
หมู่บ้านเข้าประชุมไม่ครบทุกคน และสมาชิกกองทุนทุกคนต้องสมัครมาปณกิจเพื่อเป็นหลักค้ำประกัน
ของผู้กู้ยืมเงิน

2. ผลการศึกษารูปแบบการจัดการกองทุนหมู่บ้านบ้านไทรปวน มีขั้นตอนดังนี้ 2.1) การ
สร้างจิตสำนึกร่วมกันของประชาชนในการเป็นเจ้าของกองทุนที่จะต้องร่วมกันบริหารจัดการ โดยเริ่ม
จากการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมติดตามตรวจสอบ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมสร้างกองทุนให้
ยั่งยืนต่อไป 2.2) การเลือกสรรคนดีเป็นกรรมการ โดยการจัดเวทีชาวบ้านเพื่อเลือกบุคคลมีความรู้
ความสามารถและประสบการณ์ จำนวนไม่น้อยกว่า 9 คน แต่ไม่เกิน 15 คน ประกอบด้วย
คณะกรรมการทั้งชายและหญิงในสัดส่วนเท่า ๆ กัน 2.3) การจัดทำระเบียบข้อบังคับ จะจัดทำ
หลังจากดำเนินการเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านแล้ว โดยคณะกรรมการและสมาชิกกองทุน

หมู่บ้านร่วมกันจัดทำระเบียบข้อบังคับ หลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนของตนเอง เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนและสอดคล้องกับการดำเนินงาน หลังจากนั้นจึงนำระเบียบข้อบังคับไปส่งที่อำเภอ 2.4) การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง คณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านจะต้องร่วมกันดำเนินการตามระเบียบข้อบังคับที่วางไว้ เช่น การรับสมัครสมาชิก การรับชำระเงินกู้ การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี และการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.5) การขอรับเงินจากรัฐบาลเพื่อปล่อยเงินกู้ให้กับสมาชิกของกองทุนหมู่บ้าน มีขั้นตอน ดังนี้ 2.5.1) การขอขึ้นทะเบียนกองทุนหมู่บ้านและ ชุมชนเมือง โดยจัดทำแบบขอขึ้นทะเบียนตามแบบ กทบ. 2 จากนั้นยื่นแบบคำขอขึ้นทะเบียนกับธนาคารออมสิน พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง คือ ระเบียบ ข้อบังคับของกองทุน และเปิดบัญชีกับธนาคาร 2.5.2) การประเมินความพร้อมของกองทุน เมื่อกองทุนหมู่บ้านได้ยื่นขึ้นทะเบียนต่อธนาคารแล้ว คณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอร่วมกับกองทุนหมู่บ้านจะประเมินความพร้อมในเรื่องต่างๆ ดังนี้ การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุน คุณสมบัติ ความรู้ ประสบการณ์ และ ความมั่นใจการบริหารกองทุนของคณะกรรมการกองทุน ระเบียบข้อบังคับในการดำเนินการกองทุน การมีส่วนร่วมของชาวบ้าน หรือสมาชิกในการจัดการกองทุน การปฏิบัติของสมาชิกตามระเบียบ และข้อบังคับของกองทุน และการเปิดบัญชีเงินฝากของกองทุน 2.5.3) รับเงินจัดสรร เมื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติอนุมัติเงินจัดสรรตามผลการประเมินความพร้อมแล้ว กองทุนได้ติดต่อกับธนาคารเพื่อทำหลักฐานการรับเงินจัดสรร โดยมีเอกสาร ดังนี้ สมุดบัญชีเงินฝากของกองทุน มติที่ประชุม และบัตรประจำตัวประชาชนของคณะกรรมการกองทุน 2.6) การจัดสรรเงินกู้ให้กับสมาชิก สำหรับสมาชิก ที่ผ่านการตรวจสอบเอกสารที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน ซึ่งสมาชิกสามารถกู้เงินได้ไม่เกินรายละ 20,000 บาท แล้วแต่กรณีตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร คือ ถ้าเกิน 20,000 บาท ต้องเรียกประชุมสมาชิก โดยให้สมาชิกร่วมกันพิจารณาว่าเห็นสมควรหรือไม่ แต่รายหนึ่งต้องไม่เกิน 70,000 บาท และสมาชิกใหม่ในปีแรกสามารถกู้ยืมเงินได้เพียง 5,000 บาท ส่วนปีถัดไปแล้วแต่กรณีตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร 2.7) รับชำระเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยจากสมาชิกพร้อมทั้งนำส่งธนาคาร โดยคิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 6 บาทต่อปี หากมีการผิดสัญญาจะต้องเสียเบี้ยปรับเพิ่มในอัตราร้อยละ 13 บาทต่อเดือน 2.8) จัดสรรกำไรสุทธิประจำปี คณะกรรมการจะนำกำไรสุทธิประจำปีมาจัดสรร ดังนี้ (1) เงินสมทบกองทุนในอัตราร้อยละ 10 (2) เงินประกันความเสี่ยงในอัตราร้อยละ 10 (3) เงินเฉลี่ยคืนสมาชิกในอัตราร้อยละ 10 (4) เงินสวัสดิการสมาชิกในอัตราร้อยละ 15 (5) เงินตอบแทนคณะกรรมการในอัตราร้อยละ 20 (6) เพื่อสาธารณประโยชน์ในอัตราร้อยละ 20 (7) เพื่อเป็นทุนการศึกษาและพัฒนาอาชีพในชุมชนในอัตราร้อยละ 10 และ (8) อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการกองทุนเห็นสมควรในอัตราร้อยละ 5 และ 2.9) คณะกรรมการจัดทำงบการเงิน ณ วันสิ้นปี คณะผู้วิจัยสามารถสรุปเพื่อหารูปแบบการจัดการกองทุนหมู่บ้าน ได้ดังรูปภาพที่ 1

และ 1.2) ด้านสมาชิก พบว่า การนัดประชุมสมาชิกกองทุนหมู่บ้านเข้าประชุมไม่ครบทุกคน และสมาชิกกองทุนทุกคนต้องสมัครมาปณกิจเพื่อเป็นหลักค้ำประกันของผู้กู้ยืมเงิน เนื่องจากคณะกรรมการของกองทุนหมู่บ้าน ไม่มีความรู้ความสามารถในการจัดทำงบการเงินเพื่อนำส่งให้กับธนาคาร ณ วันสิ้นปี ส่งผลให้ต้องใช้เวลาในการจัดทำนาน เพราะต้องนำงบการเงินส่งที่ศูนย์พัฒนาชุมชนเพื่อตรวจสอบความถูกต้องก่อน หากพบข้อผิดพลาดต้องนำกลับมาแก้ไข หรือหากตรวจสอบแล้วพบว่าถูกต้องแล้ว จึงสามารถนำส่งไปยังธนาคารออมสินได้ ดังนั้น ควรมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความรู้ทางด้านการเงินและการจัดทำงบการเงินกับคณะกรรมการ ส่วนสมาชิกกองทุนเมื่อถึงเวลาที่ทางคณะกรรมการนัดประชุม พบว่าการเข้าร่วมประชุมไม่ครบทุกคน ทำให้สมาชิกไม่เข้าใจและรับรู้ข่าวสารไม่ครบถ้วนตามความประสงค์ของกองทุน ดังนั้น กองทุนหมู่บ้านควรสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านให้กับคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนอยู่เสมอ และควรมีการสร้างกิจกรรมให้สมาชิกได้มีส่วนร่วม กับทางกองทุนหมู่บ้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชยาภา คำเมรี (2557 : บทคัดย่อ) พบว่า ผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกคณะกรรมการและสมาชิกของกองทุนหมู่บ้าน ด้านสภาจะแวดล้อม ควรสร้างความเข้าใจให้กับคณะกรรมการและสมาชิกในการเป็นนิติบุคคลของกองทุนหมู่บ้าน ด้านปัจจัยนำเข้า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านบางรายยังมีความไม่เข้าใจเกี่ยวกับเงินกองทุน และด้านผลผลิต จะต้องหาคนที่มีความรู้ความสามารถด้านการเงิน และบัญชีเข้ามาช่วยในการดำเนินงาน

2. การศึกษารูปแบบการจัดการกองทุน ผลการศึกษารูปแบบการจัดการกองทุนหมู่บ้านบ้านไทรปวน มีขั้นตอนดังนี้ 2.1) การสร้างจิตสำนึกร่วมกันของประชาชนในการเป็นเจ้าของกองทุนที่ต้องร่วมกันบริหารจัดการ 2.2) การเลือกสรรคนดีเป็นคณะกรรมการ เพื่อเลือกบุคคลที่เหมาะสม มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ 2.3) การจัดทำระเบียบข้อบังคับ โดยคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านร่วมกันจัดทำระเบียบข้อบังคับ หลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนของตนเอง จากนั้นจึงนำระเบียบข้อบังคับส่งที่อำเภอ 2.4) การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง คณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านจะต้องร่วมกันดำเนินการตามระเบียบข้อบังคับที่วางไว้ เช่น การแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน การรับสมัครสมาชิก การกู้ยืมเงิน การรับชำระเงินกู้ การจัดทำระบบบัญชี และการจัดระบบตรวจสอบ 2.5) การขอรับเงินจากรัฐบาลเพื่อปล่อยเงินกู้ให้กับสมาชิกของกองทุนหมู่บ้าน 2.6) การจัดสรรเงินกู้ให้กับสมาชิก สำหรับสมาชิกที่ผ่านการตรวจสอบเอกสารที่มีความสมบูรณ์และครบถ้วน 2.7) รับชำระเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยจากสมาชิกพร้อมทั้งนำส่งธนาคาร 2.8) จัดสรรกำไรสุทธิประจำปี และ 2.9) คณะกรรมการจัดทำงบการเงิน ณ วันสิ้นปี เนื่องจาก กองทุนหมู่บ้านบ้านไทรปวน จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นพลังในการสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้านและชุมชนในการต่อสู้แก้ไขปัญหาความยากจน พัฒนาเศรษฐกิจฐานราก เพิ่มศักยภาพการหารายได้ ลดรายจ่ายและสร้างโอกาสในอาชีพอย่างยั่งยืนแก่ประชาชน คณะกรรมการของกองทุนหมู่บ้านได้มีการจัดเวทีชาวบ้านร่วมกับสมาชิกจากนั้นได้นำสรุปผลมาจัดทำเป็นระเบียบข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้านบ้านไทรปวนขึ้น โดยทางคณะกรรมการได้ มีการแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินงาน ตลอดจนปฏิบัติตามหน้าที่นั้น ในบางครั้งหากมีคณะกรรมการลาในวันที่ปฏิบัติงาน คณะกรรมการจะมีการโยกย้ายตำแหน่งหน้าที่มาช่วยเหลือกัน เพื่อให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จตามกำหนดเวลาจนครบวงจรการกู้ยืม

และคืนเงินนั้นเสร็จสิ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ สถาพร โสภาศรี (2559 : บทคัดย่อ) พบว่า รูปแบบและวิธีการจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่มีประสิทธิผล เกิดจาก 1) ผู้นำชุมชนเข้มแข็งสามารถชักนำให้สมาชิกที่กั๊ยืมเงินทุกคนปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ สามารถควบคุมมิให้เกิดการผิดนัดชำระหนี้ เมื่อครบกำหนดชำระหนี้ ทำให้เกิดการยอมรับจากประชาชนในชุมชน 2) เศรษฐกิจชุมชนเข้มแข็ง เป็นชุมชนพึ่งพาตนเองได้ มีเงินหมุนเวียนในระบบ จัดสวัสดิการ หรือประโยชน์ส่วนรวมแก่ประชาชนในชุมชน และ 3) สังคมและวัฒนธรรมชุมชนเข้มแข็ง มีการทำกิจกรรมที่เป็นประเพณีร่วมกันของประชาชนในชุมชน สร้างจิตสำนึกที่ดี มีความสำนึกรักในชุมชนให้กับประชาชนในชุมชน และร่วมรณรงค์ให้ประชาชนในชุมชนลด ละ เลิกอบายมุข เกิดเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง

6. สรุปผล

การศึกษารูปแบบการจัดการกองทุนหมู่บ้านบ้านไทรปวน ตำบลศรีภูมิ อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นการศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน กระบวนการและรูปแบบ การจัดการกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งกองทุนหมู่บ้านบ้านไทรปวนมีรูปแบบการจัดการที่ดีเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีการเปลี่ยนแปลงระเบียบข้อบังคับบางส่วนเพื่อให้เข้ากับบริบทของชุมชน และในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านที่จะช่วยลดปัญหาและอุปสรรคที่มีอยู่ คือ คณะกรรมการไม่มีความรู้ ความสามารถในการจัดท้งงบการเงิน สมาชิกเข้าประชุมไม่ครบทุกคน และสมาชิกบางรายไม่ประสงค์ที่จะทำสมัครมาปนกิจลงได้นั้น ควรมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความรู้ด้านการเงินและการจัดท้งงบการเงินให้กับคณะกรรมการ ควรสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านให้กับคณะกรรมการและสมาชิกกองทุน อยู่เสมอ และควรมีการสร้างกิจกรรมให้สมาชิกได้มีส่วนร่วมกับทางกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งจะช่วยให้สมาชิกทุกคนรู้สึกเป็นเจ้าของกองทุน พร้อมทั้งช่วยกันดูแลและพัฒนาให้มีความมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

7.1.1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านสามารถนำรูปแบบการจัดการกองทุนหมู่บ้านไปปรับใช้เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

7.1.2 ผู้นำชุมชนสามารถนำรูปแบบการจัดการกองทุนหมู่บ้านไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนบริหารจัดการชุมชนของกองทุนอื่น ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

7.2.1 ควรศึกษารูปแบบในการดำเนินงานของกองทุนอื่น ๆ ของชุมชนในตำบล ศรีภูมิที่ประสบความสำเร็จ เพื่อใช้เป็นแนวทางและต้นแบบที่ดีให้กับชุมชนในการบริหารจัดการกองทุน

7.2.2 ควรศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน เพื่อการพัฒนาการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กัญญาภัค มาตรา. (2556). การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านในเขต อำเภอห้วยเม็ก จังหวัด
กาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- ชยาภา คำเมรี. (2557). การบริหารงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในเขตเทศบาลตำบลโพ
ทอง อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ ร.ม. (การเมืองการปกครอง).
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ตรอน นิลยกานนท์. (2550). ยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการบริหารจัดการที่ดีของกองทุนหมู่บ้าน
หมู่บ้านยางงาม หมู่ที่ 5 ตำบลนาสัก อำเภอสวี จังหวัดชุมพร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
(ยุทธศาสตร์การพัฒนา). สุราษฎร์ธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- สถาพร โสภาศรี. (2559). การจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ชุมชนศาลาแดงเหนือ
อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี. การศึกษาค้นคว้าอิสระ รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์).
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.(2558). กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ.
(ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : [https://www.parliament.go.th/ewtadmin/
ewt/parbudget/ewt_dl_link.php?nid=105](https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parbudget/ewt_dl_link.php?nid=105). (สืบค้นเมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2561).

